

ע"מ 1969/15

בית המשפט הצבאי לערעורים

בפני כב"ש שופט: סא"ל רונן עצמון

העוררת: התביעה הצבאית

(באמצעות ב"כ סא"ל מוריס הירש וסגן נתנאל יעקב-חי)

נגד

המשיבה: האלדה כנעאן מוחמד גראר ת"ז 946614138

(באמצעות ב"כ עו"ד מחמוד חסאן, עו"ד האלד אערגי ועו"ד סאחר פרנסיס)

ערר על החלטת ביהמ"ש הצבאי יהודה (בפני כב"ש שופט רס"ן חיים בלילטי)

בתיק מס' 3058/15 מיום 21.05.15

(הערר התקבל)

תאריך הישיבה: 28 במאי 2015, י" בסיוון התשע"ה

החלטה

המשיבה, האלדה גראר, ילידת 1963, היא חברה במועצה המחוקקת הפלסטינית. כתב אישום שהוגש נגדה ביום 15.04.15 מייחס לה שורה של עבירות ביטחוניות: משנת 2009 ועד למעצרה בראשית אפריל 2015, הייתה חברה ופעילה בכירה בחזית העממית, שהיא התאחדות בלתי מותרת; נשאה משרה בכירה בארגון זה כנציגתו במועצה המחוקקת הפלסטינית וכזוברת בכלי התקשורת; השתתפה בעצרות של ארגון החזית העממית, בהן נאמה וקראה, בין היתר, לשחרורו של מזכ"ל החזית העממית, הכלוא בכלא הישראלי, וכן לקידום פעילותו של הארגון. פרט האישום העשירי מייחס לה עבירה של הסתה, על כך שבנאום שנשאה בעצרת ביום 27.08.12, קראה לחטיפת חיילים ישראלים לצורך מיקוח ושחרור אסירים פלסטינים.

התביעה ביקשה לעצור את המשיבה עד תום ההליכים. בקשתה נידונה בפני כב"ש שופט רס"ן חיים בלילטי בבית המשפט הצבאי יהודה. בהחלטה מפורטת ומנומקת יפה סקר כב"ש שופט בלילטי את התשתית הראייתית, ומצא כי היא מקימה סיכוי סביר להרשעה בעבירות שבכתב האישום. כמו כן, דן במגוון הטיעונים שחעלו הצדדים בנוגע לעילות המעצר. הוא מצא כי העבירות שמיוחסות למשיבה מקימות עילת מעצר של מסוכנות, אולם כיוון שעבירות אלה החלו בשנת 2009, והראיות נגד המשיבה החלו להצטבר כבר בשנת 2011, עד למעצרה של המשיבה באפריל השנה חל שיהוי ניכר בפעולת הרשויות והוא משליך על ההצדקה לעצור את המשיבה.

ע"מ 1969/15

בית המשפט הצבאי לערעורים

התביעה הציגה בפני ביהמ"ש קמא, מידע חסוי בניסיון להסביר את השיהוי במעצר, אולם כבישופט בלילטי קבע שאין בו הסבר המניח את דעתו לשיהוי הממושך. עוד כתב בהחלטתו, כי לא מצא בראיות סיבה להניח קיומו של חשש משמעותי להימלטות מן הדין.

לאור כל זאת, הורה השופט קמא לשחרר את המשיבה, בתנאי שתפקיד ערבות בסך 20,000 ₪ ותחתים ערב צד ג' מתאים על ערבות דומה.

על החלטה זו הוגש ערר התביעה. בדיון בערר לא חלקו הצדדים על קיומה של תשתית ראייתית מספקת. הם מיקדו את טיעוניהם בעילות המעצר, ובעיקר בשאלה האם השיהוי במעצרה של העוררת מצדיק את שחרורה.

פרקליט אי"ש טען בפניי כי לא הייתה התעלמות מצד הרשויות ממעשיה של המשיבה, אלא מדובר בהחלטה מושכלת שלא לעצור אותה עד לאחרונה, בשל האיזון שנערך בין המידע על הסיכון הנשקף ממעשי המשיבה, לבין שיקולים שמנעו את מעצרה, לרבות מצבה הרפואי. עוד טען, כי הרשויות ניסו לנקוט צעדים חלופיים למניעת הסיכון הנשקף מהמשיבה, לרבות צו לתיחום מגוריה ביריחו. אולם, לא היה די בצעדים אלו, הן משום שהמשיבה הפרה את הצו – בין היתר בטענה כי מצבה הרפואי הקשה מחייב אותה להימצא ברמאללה – והן משום שפעילותה הלכה והסלימה ככל שחלף הזמן.

הפרקליט הנכבד הפנה אותי למידע חסוי, שהוצג במעמד צד אחד, ממנו עולה כי הסיכון הנשקף כיום מן המשיבה גדול ביותר, וכן מצויינים בו שיקולים שונים, שבגללם לא נעצרה עד כה. הוא הציג מספר תקדימים, שמהם ביקש ללמוד כי שיהוי אינו סיבה מוחלטת לשחרור ממעצר, אלא בכל מקרה יש לערוך איזון בין מידת השיהוי, הסיבות לו, והסיכון הנשקף מן הנאשם. לאור זאת, ביקש הפרקליט כי אשנה את החלטתו של ביהמ"ש קמא ואורה על מעצרה של המשיבה עד תום ההליכים נגדה. הוא הוסיף, כי אם אדחה את הערר תבקש התביעה הזדמנות להוציא צו מעצר מנהלי נגד המשיבה על סמך המידע החסוי.

מנגד, טען הסנגור המלומד, עו"ד חסאן, כי מעבר לכך שמצבה הרפואי של המשיבה מחייב את שחרורה, גם השיהוי במעצרה מצדיק זאת. במקרה זה, התמתנה רבת השנים עד למעצר גרמה לנזק ראייתי משמעותי להגנה, שעליו ירחיב בטיעוניהם המקדמיים בערכאה הראשונה. עיקר הנזק הוא בכך שעדי התביעה משוחררים, המשפט צפוי להימשך זמן רב, ויקשה על ההגנה לנהל את פרשתה בצורה נאותה. עוד טען, כי השיהוי מלמד על הערכת מסוכנות נמוכה מצד הרשויות, וזו התבטאה גם בכך שהמשיבה לא זומנה לחקירה ולא נעצרה, אפילו כשהוצא נגדה צו לתיחום מגורים בשנת 2014.

לטענתו של הסנגור, אין מקום להסתמך על מידע חסוי בשלב המעצר עד תום ההליכים אלא במקרים חריגים של סיכון לציבור. במקרה זה, העבירות המיוחסות למשיבה אינן מן החמורות ביותר, ולכן לא הייתה הצדקה לעיון בחומר החסוי. באיזון שבין הפגיעה בהגנה לבין הסיכון הנשקף מן המשיבה, ברור שהייתה הצדקה לשחרורה של המשיבה ממעצר.

ע"מ 1969/15

בית המשפט הצבאי לערעורים

כמענה לטענת החשש להימלטות מהדין, טען הסנגור כי המשיבה היא חברה בפרלמנט הפלסטיני, אם לשתי בנות, שאין חשש ממשי שתימלט מהדין או תשבש חליכי משפט בדרך אחרת. לאור זאת, ביקש הסנגור שאותיר את החלטת ביהמ"ש קמא על כנה.

מאחר שהצדדים לא חלקו על קיומה של תשתית ראייתית מספיקה, ובהסתמך על סקירת הראיות בבימ"ש קמא, אצא מנקודת הנחה, כי יש ראיות לכאורה להוכחת העבירות שבכתב האישום. הדיון יתמקד אפוא, בעילות המעצר.

הצדדים לא חלקו על כך שהעבירות המיוחסות למשיבה מקימות עילת מעצר של מסוכנות. השאלה העיקרית הייתה, האם העובדה שחלפו מספר שנים בין המועד בו הגיעו לראשונה ראיות גלויות וקבילות לידי הרשויות, לבין מועד מעצרה של המשיבה והגשת כתב האישום נגדה, שוללת את ההצדקה למעצרה כיום.

שיהוי בחקירה או במעצר אינו עילה אוטומטית לשחרור נאשמים. על ההגנה להראות, כי השיהוי יצר הצדקה לשחרור ממעצר: בין משום שהוא מעיד על הערכת סיכון נמוכה מצד הרשויות; בין משום שפיתח אצל הנאשם אינטרס הסתמכות או ציפייה כי מעשיו מותרים והוא לא ייעצר; ובין אם חלוף הזמן גרם לפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן מפני האישומים נגדו. גם מקום שבו הוכח כי היה שיהוי וכי נפגעו אינטרסים של ההגנה, יש לבחון אם עוצמתה של הפגיעה מצדיקה את שחרור הנאשם, בהתחשב בסיכון הנשקף ממנו.

אשר לאפשרות להסתמך על מידע חסוי במהלך דיון במעצר עד תום ההליכים, הפסיקה הכירה באפשרות כזו, תוך הסתייגות, כי יש לשמור אותה למקרים יוצאי דופן, ולוודא כי המידע החסוי משמש להוכחת עילות המעצר ולא להוכחת העבירות שבכתב האישום.

אני מקבל את הצהרת הפרקליט בדיון בפניי כי התביעה הצבאית לא תעשה שימוש במידע חסוי להוכחת עילות מעצר, אלא במקרים בהם העבירות שבכתב האישום מקימות עילת מעצר כשלעצמן, אולם מסיבות החיצוניות לאישומים, יש אפשרות שביהמ"ש ישחרר את הנאשם.

במקרה זה, ראיתי הצדקה לעיין במידע החסוי, כיוון שהובטח שהוא נוגע רק לעילות המעצר, ויש בו אף הסברים לשיהוי במעצרה של המשיבה.

המידע החסוי שהוצג בפניי כולל ידיעות רבות, ממספר מקורות מהימנים, וכן הסברים על שיקולי הרשויות בטיפול בעניינה של המשיבה. עולה ממנו כי הרשויות עקבו אחר פעילותה של המשיבה והיו מודעים לסיכון הנשקף ממנה, אולם במשך תקופה ארוכה שיקולים נוספים ששקלו, הובילו אותם להחלטה שלא לעצור את המשיבה לתקירה ולא לנקוט נגדה חליכים פליליים.

נחה דעתי כי השיקולים שנשקלו היו סבירים. הסיכון שנשקף מן המשיבה לא החל ברמת חומרה לא גבוהה, אך הלך וגבר עם השנים, והגיע לשיאו בעת האחרונה, סמוך למעצרה. שוכנעתי כי אכן ניתן משקל למצבה הרפואי של המשיבה, למעמדה ולנסיבות אישיות ואחרות, והללו הצדיקו את ההחלטה שלא לעצור את המשיבה עד היום.

ע"מ 1969/15

בית המשפט הצבאי לערעורים

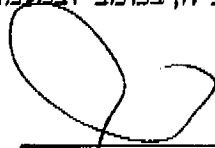
גם הוצאת צו תיחום המגורים באוגוסט 2014, היא בעיני ניטיון ראוי לחסותפק בחלופת מעצר פחותה בחומרתה, ואין לזקוף אותה לחובתו של הרשויות.

לאור כל זאת, אני סבור כי לא שיהוי היה בעניינה של המשיבה, אלא המתנה ראויה ושקולה, עד לשלב בו הצורך להגן על הציבור מפני פעילותה של המשיבה גבר על כל שיקול אחר.

לכך יש להוסיף את החשש להימלטות מן הדין: המשיבה כבר גילתה בהתנהגותה בעבר כי אינה חוששת לחפר צווים של רשויות ישראליות, כאשר לא צייתה לצו תיחום המגורים שהוצא נגדה. לאור המאסר המשמעותי שהיא צפויה לו אם תורשע בדינה, יש חשש כבד כי תבחר שלא להתייצב למשפטה או לנשיאת עונשה.

לפיכך, אני מקבל את ערר התביעה ומורה על מעצרה של המשיבה עד תום ההליכים בערכאה הראשונה.

ניתנה היום, 28 במאי 2015, י' בסיוון התשע"ה, בפומבי ובמעמד המשיבה והצדדים.

שופט

